

Regeringen
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss om ändring i jaktförordningen, tillåtna jaktmedel

LRF har beretts tillfälle att lämna synpunkter på regeringens förslag till ändringar i jaktförordningen avseende tillåtna jaktmedel.

Sammanfattning

LRF:s utgångspunkt är att svensk jaktutövning på alla sätt bör underlättas genom förenklade regelverk, utökade jakttider och genom att fler jaktmedel ska vara generellt tillåtna. Det ska inte behövas prövning och myndighetsbeslut för användning av jaktmedel i enskilt fall, så länge jaktmedlet uppfyller kraven i 27 § jaktlagen (1987:259). Det är viktigt med anledning av svårigheterna att åstadkomma nödvändig avskjutning av flera viltarter i stora populationer, som orsakar svåra skador i jord- och skogsbruk samt trafik. Det är därför bra att regeringen nu föreslår en del av de ändringar som LRF föreslog i framställan 2017-10-25, om tillåtna jaktmedel i jaktförordningen (1987:905).

I regeringens PM om LRF:s förslag, ger texten på sidan 5 intryck av att LRF endast föreslagit en ändring om jaktmedel för jakt på vildsvin. Det är felaktigt. LRF:s förslag gäller alla jaktbara däggdjur utom de som räknas upp i 10 § andra stycket jaktförordningen. Med tanke på den snabba ökningen i flera viltstammar och den positiva, tekniska utvecklingen när det gäller jaktmedel (belysning för jakt och nattriktmedel) ser LRF ingen anledning till att föreslagen ändring i jaktförordningen ska begränsas till att endast omfatta vildsvin.

En av orsakerna till LRF:s förslag om att fler vanliga, jaktbara däggdjursarter ska få jagas med hjälp av belysning och nattriktmedel är att länsstyrelserna medger alltfler tillstånd till skydds jakt under hela dygnet på dov- och kronhjort. Det finns behov av belysning och nattriktmedel för flera arter än vildsvin. Det finns inte heller bärande skäl för att ha olika bestämmelser för vildsvin och

andra däggdjur, om när under dygnet jakt får bedrivas. Det är allt svårare att reglera t.ex. täta stammar av dovhjort med de nu gällande reglerna för jakttider, tillåten tid under dygnet och jaktmedel. LRF vidhåller därför sitt förslag om att nämnda jaktmedel även ska vara tillåtna för vanliga, jaktbara däggdjursarter.

LRF tillstyrker att de mest avancerade nattriktmedel som finns tillgängliga för civilt bruk ska vara tillåtna för jakt. Med det avses både s.k. digitala riktmedel, som brukar kallas ljusförstärkare, och termiska riktmedel (riktmedel med s.k. värmekamera).

LRF:s överväganden

LRF är positivt till att regeringen i väsentlig del instämmer i LRF:s förslag om jakt med rörlig belysning, ljusförstärkare och riktmedel med värmekamera. På kort sikt är det viktigt att jakten på vildsvin underlättas. Förslaget tillstyrks alltså vad gäller vildsvin men LRF vidhåller sitt förslag om att de föreslagna reglerna ska gälla alla däggdjursarter som inte nämns i 10 § andra stycket jaktförordningen.

I LRF:s förslag till regeringen, som föranleder denna remiss, har LRF föreslagit att nämnda jaktmedel ska vara tillåtna för alla däggdjur som inte nämns i 10 § andra stycket jaktförordningen. Förslaget beror bl.a. på att länsstyrelserna ger allt fler tillstånd till skydds jakt på dovhjort och även kronhjort, som medger rätt till jakt under hela dygnet. Det beror i sin tur på omfattande skador i jord- och skogsbruk samt att hjortarna blir allt mer nattaktiva, efterhand som jakt och skydds jakt efter dem ökar. Det vore en viktig förenkling att jaktförordningen medger att även t.ex. hjortar får jagas med hjälp av elektronisk bildförstärkare eller bildomvandlare, värmekamera och rörlig belysning, när länsstyrelserna ger tillstånd till skydds jakt under hela dygnet. LRF vidhåller därför sitt förslag att elektronisk bildförstärkare eller bildomvandlare, värmekamera och rörlig belysning ska vara tillåtna för de däggdjursarter som inte nämns i 10 § andra stycket jaktförordningen.

Särskilt om s.k. termiska sikten

Det har i argumentation mot ny teknik för nattriktmedel, framför allt vad gäller termiska sikten (populärt benämnt sikten med värmekamera), framförts att de skulle kunna leda till fler skadeskjutningar eller andra säkerhetsproblem. Det är enligt LRF:s uppfattning en bakåtsträvande inställning, eftersom syftet med nya riktmedel är effektiv och säker jakt. Det är i dag fullt tillåtet (men definitivt inte lämpligt) att jaga vildsvin mitt i natten med ett gammalt kikarsikte med litet objektiv (litet insläpp av ljus) och kanske av ålder gulnade linser. Då kan

man definitivt befara skadeskjutningar p.g.a. felaktig avståndsbedömning, uppenbar risk att inte se mindre hinder i kulbanan eller att fel bedöma kön och ålder på djur som avses fällas. Att med farhågor för sådana fel i jaktsituationen döma ut och motsätta sig användning av de mest avancerade nattryktmedel som finns för civilt bruk är kontraproduktivt. LRF tillstyrker därför med eftertryck att de mest avancerade riktmedel som finns tillgängliga ska vara tillåtna för jakt. Med det avses både s.k. digitala riktmedel, som brukar kallas ljusförstärkare, och termiska riktmedel (riktmedel med s.k. värmekamera). Att prisnivån på dessa riktmedel skulle utgöra ett argument mot dessa riktmedel, inför regeringens beslut om ändring i jaktförordningen, är om möjligt ännu mer felaktigt. Det finns konventionella kikarsikten av hög kvalitet som i pris ligger långt över priser för nämnda elektroniska riktmedel av god eller medelgod kvalitet. Det finns också termiska sikten som är ännu dyrare än de bästa, konventionella kikarsiktena. Men det är den enskildes sak att göra avvägning om nytta och pris. Det ska inte staten lägga sig i, likväl som staten inte lägger sig i om jägaren ska köpa ett konventionellt kikarsikte för 2000 kr eller 25 000 kr.

Det framförs av kritiker till termiska sikten att de skulle kunna medföra risk för säkerheten vid jakt. LRF vill i sammanhanget påpeka att ett mindre antal dödsskjutningar har skett under jakt i Sverige under senare år. De har så vitt LRF erfar skett i dagsljus med vapen försedda med konventionella kikarsikten eller möjligen öppna riktmedel. Att framföra att termiska sikten skulle innebära fara, enbart på grund av siktets funktionssätt, är alltså ett svagt argument. De mycket få jaktolyckor som sker i Sverige är knappast kopplade till viss teknik eller till viss typ av vapen. De beror på brister i omdöme hos skytten, i något fall på ballistiska orsaker (hur projektiler kan ändra riktning i ett påskjutet vilt), eller på felaktigt placerade pass.

Jaktlagen

I regeringens remiss anförs att de grundläggande reglerna i 30 § jaktlagen innebär att endast de vapen och jaktmedel i övrigt som regeringen föreskriver får användas vid jakt. Det vill säga; endast de jaktmedel som uttryckligen är tillåtna får användas. Det är en korrekt återgivning av vad som gällde när jaktlagen trädde i kraft 1988. Efter EU-inträdet påverkar dock EU-rätten vår lagstiftning. Bilaga 5 till jaktförordningen infördes av regeringen efter påtryckningar från EU-kommissionen. Kommissionens motiv för detta var att det enligt EU-rättslig praxis krävs att den enskilde enkelt ska kunna utläsa vad som inte är tillåtet att använda. Bilaga 5 är en uppräkningslista av förbjudna metoder och medel. Det vill säga; den princip som innan EU-inträdet gällde i Sverige - att det som är nämnt som tillåtet får användas, allt övrigt är förbjudet - inte längre gäller. Vilket beror på att regler som endast stadgar vad som är tillåtet

Dnr 2018/8162

2018-09-07

inte är rättssäkert enligt EU-kommissionen. Regeringen tvingades därför 1997 att komplettera jaktförordningen med bilaga 5.

LRF hävdar att det inte finns stöd för regeringens uppfattning att 30 § jaktlagen gäller ograverat. Då skulle bilaga 5 till jaktförordningen inte ha någon rättsverkan. Bilaga 5 motsäger principen i 30 § jaktlagen. Enligt LRF:s uppfattning gäller därför förbuden i bilaga 5 exempelvis inte vildsvin, hjortar eller räv. Eftersom de inte är upptagna i 10 § andra stycket jaktförordningen.

Regeringens tolkning av detta medför en oklarhet som inte är rättssäker och en systematik som strider mot allmänna rättsprinciper. Den enskilde kan inte läsa ut om det är 10 § andra stycket jaktförordningen kopplad till bilaga fem som gäller, eller om principen i 30 § jaktlagen ska tillämpas.

Det belyser åter det stora behovet av att en ny jaktlagsutredning tillsätts. Den föråldrade, nu gällande jaktlagen (1987:259) är behäftad med undermålig systematik och kan inte balansera viltets värden mot viltets kostnader för enskilda och samhälle. Eftersom den skrevs i en helt annan verklighet vad gäller viltskador i jordbruk, skogsbruk, trafik och tillgången av vilt.

Med vänliga hälsningar

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Thomas Bertilsson

Enhetschef, Äganderätt och Näringspolitik

Anders Wetterin

Expert jakt och vilt